

DE Banier

**ADIEU
MENNO!**

- ▶ Afscheid van Menno de Bruyne
- ▶ De Bijbel voor premier Schoof
- ▶ Eindejaarsactie

SINDS 1935
HUISMAN
 keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasterdam
 078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL

Luistert u al naar onze podcasts?

Redacteuren
Arno & Ralph

rd
 reformatorisch
 dagblad

De podcasts kunt u beluisteren via rd.nl of de RD-app

Schrijf u in voor de podcastnieuws-
 brief via rd.nl/nieuwsbrieven en
 ontvang een mail als er een nieuwe
 podcast online staat.

Kijk voor ál onze
 podcasts op
rd.nl/podcast

Menno, Adieu!

Het schijnt zo te zijn dat als je ouder wordt, je ook milder wordt. Misschien heeft dat niet alleen met de leeftijd te maken, maar vooral met alles wat je in die jaren hebt meegemaakt.

INHOUD

Menno,
Adieu!

19

Meditatie	5
Interview: Menno	6
Binnenhof	11
Haags nieuwsoverzicht	12
Voorzitter	15
Gedicht Ida Gerhardt	16
Afscheid Menno	18
Menno, Adieu!	19
Eindejaarsactie	21
Varia	22
Menno in woord&beeld	24
Haagse propjes	29
Column: macht	31

De laatste jaren schreef Menno wel minder propjes, maar ze kwamen nog wel. Toch kon je aan die Haagse propjes merken dat het leven z'n sporen tekende. Verhuizing vanaf z'n geliefde Binnenhof naar een apenrots... Je moet wel van beton zijn als je daar onbeschadigd van afkomt. Of, om niet meer te noemen nog één: de covidcrisis waarbij een sociaal wezen – zoals elk mens uiteindelijk – wordt geïsoleerd en het toekomstperspectief wazig wordt... Je moet wel buitengewoon immuun zijn om daar niet een alfa-, bèta- of gammaversie van mee te krijgen. Het maakt een mens gematigder, milder. Maar onder de oppervlakte en tussen de regels door, is dezelfde unieke, creatieve, conservatieve geest op te merken.

VLEUGJE MENNO

De Haagse propjes werden milder, maar het politieke klimaat werd wilder. Daarom kan een SGP'er in z'n lijfblad eigenlijk niet gemakkelijk zonder een gezond vleugje Menno.

DE BANIER IN TOP

Het is niet uit angst voor een Mennoloos tijdperk dat we dit keer een heel nummer vullen met de man die 14.763 dagen voor

de SGP actief was. Maar toch, afscheid zonder daarvoor even de vlag (lees *De Banier*) uit te steken, kan toch eigenlijk niet, vinden wij als redactie.

NIET MENNOLOOS

Gelukkig hebben we weinig moeite hoeven te doen om Menno ook in de toekomst, zo de Heere wil en wij leven zullen, een plekje in de SGP te laten behouden. In *De Banier* wordt dat een nieuwe rubriek. Zie daarvoor pagina 29. Voor de bezoekers van het Haagse blijven er 'Rondjes residentie'.

Er zijn (ook buiten deze *De Banier*) al heel veel mooie woorden gezegd, maar de beste samenvatting van alles staat op de omslag van deze editie: Adieu, Menno! ◀

SJON VAN DER REE DOOLAARD

eindredacteur

MOREE GELDERBLOM ADVOCATEN

- SINDS 1977 -

U kunt ons raadplegen bij geschillen maar -nog beter- ook ter voorkoming daarvan.
Recht op het doel af.
Recht door zee.

Moree Gelderblom Advocaten, aangenaam!

Kantooradres: Heemraadssingel 157, 3022 CE Rotterdam
T 010 - 477 67 77, www.mglaw.nl

Jullie hypotheek. Gewoon **goed**
en **voordelig** geregeld.

- > Hypotheek voor starter, doorstromer of over-sluter
- > Woningverhuur hypotheek
- > Hypotheek voor ondernemer vanaf 1 jaar zelfstandig
- > Hypotheek zonder verzekering
- > Overwaarde hypotheek voor 60+

Onafhankelijk
advies

Verantwoord
en voordelig

Deskundig
en oplossingsgericht

klanten beoordelen ons
met een **9,4**

Hypotheken | Verzekeringen | Financieringen

Albert Plesmanstraat 2 | 3772 MN Barneveld | Bel **0342 - 42 16 53** | vanommeren-fa.nl

- “Want Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burcht;
leid mij dan, en voer mij, om Uws Naams wil.”

Psalm 31:4

Laat u leiden

Deze *De Banier* staat in het teken van het afscheid van Menno de Bruyne. De afgelopen jaren kende ik hem als collega, buurman, reisgenoot en vriend. Het grote publiek kende hem als voorlichter, schrijver (van vooral ‘De Propjes’) en kenner van het Staatsrecht. Veel Banierlezers kennen hem ook als gids tijdens rondleidingen. In de loop der jaren trokken duizenden in het kielzog van Menno door de gangen en langs de achterkamertjes van de gebouwen van de Tweede Kamer. Volgend en luisterend.

Een gids in het Tweede Kamergebouw brengt je op plekken waar je anders niet zou komen. Hier in Costa Rica zijn gidsen zelfs van levensbelang. Wie verdwaalt in één van de uitgestrekte regenwouden die dit land rijk is, bevindt zich in levensgevaar.

LEVENS GIDS

In de Bijbel openbaart God Zich ook als een Gids. Als een God die mensen in hun aardse bestaan onmisbare richting geeft en, bovenal, Woorden van Eeuwig Leven heeft (Johannes 6 vers 68).

Vele gidsen en stemmen dienen zich in dit aardse leven aan. Valse goden die gouden bergen beloven, gezondheid of eeuwig geluk. De stem van de Mammon weet, geraffineerd, ook anno 2024 duizenden met geld en goed te verleiden.

David bidt in Psalm 31 om de leiding van God. Een belangrijk gebed te midden van al die andere stemmen, lokroepen en gidsen. Dit moet ook dagelijks ons gebed zijn. Leid mij Heere God, ga mij voor, wijs mij door Woord en Geest Uw weg (Psalm 25).

‘VOLG MIJ!’

God daalt in Zijn Zoon Jezus Christus genadevol af naar de aarde. ‘Volg mij’, klonk Zijn stem destijds. ‘Volg Mij’ roept

DS. H. MEIJER

San José, Costa Rica

Hij ook ons vandaag de dag op!
“Ik ben de Weg en de Waarheid en het Leven!”
(Johannes 14 vers 6)

Bewandel niet langer wegen buiten en zonder God, maar; “Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.”
(Mattheus 4 vers 17)

“Zo gij Zijn stem dan heden hoort, Geloof Zijn heil- en troostrijk woord; Verhardt u niet, maar laat u leiden.”
(Psalm 95 vers 4 berijmd)

Eenieder die deze oproep in de wind slaat en andere stemmen en gidsen volgt in het leven, laat zich leiden door een blinde en zal in de gracht vallen (Lukas 6 vers 39). Maar eenieder die zich door God laat leiden en zich laaft aan het rijke Evangelie, dat heil- en troostrijke Woord, weet dat zijn voetstappen niet zullen wankelen (Psalm 17 vers 5).

BESTEMMING

Deze trouwe God als Gids wens ik Menno de Bruyne en u allen toe. Wie in de wandelgangen van de Tweede Kamer Menno als gids volgt, komt na veel prachtige verhalen, weer terug bij het startpunt. Wie in dit leven de God van Israël volgt, komt straks Eeuwig Thuis. ◀

“Uitkijkend over de stad, zag ik het uitdoven van het laatste licht”

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD EN JAN SCHIPPERS

Het is al donker als het geelblauwe gevaarte zich langzaam in beweging zet vanaf het Amsterdamse treinstation in de richting van Den Haag. Aan de ene kant van het gangpad zit een aantal heren tegenover elkaar op een vierzitsplek. U kent ze wel: twee tegenover twee, een uitstekende plaats voor een goed gesprek. Eerst gaat het nog even over het bezochte concert, maar bij wat ze verder te bespreken hebben, valt vooral op dat ze aardig wat letters gegeten hebben. Aan de andere kant van het gangpad zit een man met een krant. Hij leest.

"Hé, hebben jullie die documentaire 'De mannen van de SGP' bij de EO gezien?" Ja, die hadden ook de andere drie gezien. "Ik vond het toch eigenlijk best bijzonder, want die wereld ken ik eerlijk gezegd helemaal niet. Ik heb er wel een beeld bij gehad, maar eigenlijk is die meneer Van der Vlies een heel fatsoenlijke kerel die ook nog eens dingen zegt waar ik het eigenlijk wel mee eens ben." Gevieren komen ze toch wel tot de conclusie dat het beeld dat zij van die SGP'ers hebben, eigenlijk niet strookt met de gedocumenteerde werkelijkheid.

De krantlezende man aan de andere kant van het gangpad is opvallend diep verdiept in zijn grote krant. Het is zo'n *broadsheetformaat*, zoals je die in 2006 nog regelmatig tegenkomt en waar je zo goed onopvallend achter kunt bivakkeren. Deze, op het eerste gezicht zo geïnteresseerde nieuwslézer, is eigenlijk een veel intenser geïnteresseerde nieuwslúisteraar.

Als het gespreksonderwerp door het viertal voldoende is besproken, is het voor deze luisteraar tijd om zijn krant te laten zakken.

Een van de vier vrienden die schuin tegenover de krantenlezer zit, knippert met zijn ogen en stoot zijn buurman aan. Die man, gehuld in Brits tweed... "Maar dat is toch...?" De voormalig krantenlezer houdt z'n gezicht nog in de plooi. "Ja, dat is hem echt. Hoe bestaat het..."

Dan neemt de man-in-tweed het woord: "Heren, ik zie dat u me herkent. En ja, ik vind het toch wel leuk om u te laten kennismaken met een echte, loslopende SGP'er. Dit is 'm dan." Wat volgde, was een heel leuk gesprek, dat ook nog doorging op het station van Den Haag.

De achtergrond van deze geschiedenis verbeeldt een kernpunt uit het werkzame leven van Menno de Bruyne, onze man-in-tweed.

OPEN HOUDING

Vanaf 1 juni 1984 tot en met 31 oktober 2024 heeft hij altijd aangedrongen op meer openheid. Dat wil zeggen: de SGP moest meer laten zien waar ze voor staan. Daar hoeven we ons niet voor te schamen. "Sóms merk je dan dat mensen zich aangesproken en aangetrokken voelen – ondanks onszelf, moet ik daarbij zeggen."

"Vóór mijn tijd bleek dat ook al bij een Kamergriffier. De man werd zo geraakt door wat onze Kamerleden zeiden dat hij niet alleen SGP ging stemmen, maar ook later een regelmatige kerkganger werd en het – naar ik hoop – nu beter heeft dan toen."

"Deze openheid was nodig, omdat er zoveel vooroordelen over ons leven en die kunnen op een gegeven moment ook heel schadelijke vormen gaan aannemen."

De totstandkoming van de genoemde EO-documentaire ligt in het verlengde van de beruchte 'vrouwendiscussie'. En dat was een ruzie die desastreuze effecten had. "Want meningsverschillen en ruzie met de mensen buiten de SGP hoort er wel een beetje bij, maar intérne ruzies zijn verwoestend. Deze toestanden zorgden voor enorm veel vooroordelen in de wereld om ons heen. Zodanig veel dat we tegen elkaar zeiden: 'Hier moeten we iets mee, want het heersende beeld van ons staat haaks op wie we echt zijn!'. " Zo kwam het dat er, op voorspraak van onze voorman Van der Vlies, door het hele fractieteam en in overleg met de partijvoorzitter werd besloten om de televisiecamera toe te laten en onszelf te laten filmen. Alles mochten ze meemaken en (op het gebed na) ook alles uitzenden.

De documentaire 'De mannen van de SGP' uit 2006 is nog steeds terug te zien op het YouTubekanaal 'Binnenhof NL'.

VOORLICHTING GEWENST

Ook de komst van Menno de Bruyne naar de Tweede Kamerfractie van de SGP was een gevolg van een soortgelijk streven. Het percentage stemmers voor de SGP liep terug in de vroege jaren 80. Er moest een verandering komen om het tij te keren. Althans, voor zover het de menselijke inspanningen betreft. "Van der Vlies (toen nog onder fractieleider Van Rossum) pakte dat op. Er moest iemand als persvoorlichter aangetrokken worden. Van der Vlies was de vernieuwer die met dit idee kwam." "Ik moet bekennen dat ik me ook altijd heb afgevraagd hoe dat is gegaan. Waarschijnlijk ben ik aangenomen tijdens een zonsverduistering, toen niet alles even helder gezien kon worden. Maar ik kreeg dan ook de zwaarste sollicitatieprocedure die ooit voor een fractiemedewerker is toegepast: ik werd door het voltallige hoofdbestuur gekeurd. Dat was natuurlijk een gezelschap waar ik (ook nu nog, maar anders) hoog tegenop keek. Om mijn kansen te vergroten, had ik ook korter haar en donkerder kleding dan normaal." "Bij het partijbureau had je Rinus Dankers – een naam die ik met ere noem. Hij was mijn referentie die ik al vaak had ontmoet in mijn studietijd, toen ik de kleine partijen en met name de SGP onderzocht. Als ik wat wilde weten, ging ik naar Dankers. Hij zorgde vooral voor de interne communicatie; de communicatie naar raden en Staten waar SGP-fracties vertegenwoordigd waren."

16 KAMERLEDEN

Voor mediacontacten moest je toch meer op het Binnenhof zijn. En zo kreeg Menno dus zijn rol vanaf 1 juni 1984.

Hij heeft zijn werk mogen doen onder de helft van alle Tweede Kamerleden die de SGP tot op heden heeft (gehad). Hij begon onder Van Rossum, Van Dis jr. en Van der Vlies. Daarna kwamen J.T. van den Berg, Van der Staaij, Dijkgraaf, Bisschop, Stoffer, Van Dijk en Flach.

Ook de Eerste Kamerleden, de Binnenhofbewoners van de andere zijde, heeft Menno voor het overgrote deel meegemaakt: Abma, Barendregt, G. van den Berg, Holdijk, Van Dijk, Schalk en De Vries. "Te midden een versnipperd politiek landschap zijn we een partij met een ankerpunt gebleven. Dat heb ik ze allemaal horen uitdragen. Ieder deed dat op z'n eigen manier en met eigen gaven."

SLOTAKKOORD

Op de dag dat Menno geïnterviewd wordt voor *De Banier* is het meteen ook zijn laatste werkdag. Hij haast zich van het ene interview naar het andere. Maar vanmorgen kreeg hij toch al een bemoediging. Op de heenweg naar het Kamergebouw was een deel van de weg zo mooi bekleed met herfstblad en zo mooi omlijst door nevels en diffuus licht dat hij heel bemoedigd dit slotakkoord komt geven.

WOORDJES

Zodra de interviewers beginnen over de activiteiten en de benodigde kwaliteiten, blijkt dat we hem met pluimstrijkerij juist tegen de haren in strijken. Zo dienen we het feit op dat hij zóveel heeft geschreven en zo druk doende was met taal. Alle verkiezingsprogramma's vanaf 1984 (op één na) heeft hij geschreven. Dat is voorwaar geen kleinigheid! Maar zodra het voor ons zonneklaar is dat de geïnterviewde over veel verbale vaardigheden beschikt, ontglipt hij ons weer... gebruikmakend van zijn verbale vaardigheden. Maar toch even, Menno, al die verkiezingsprogramma's en slogans. Dat is toch wat! "Ik heb ze geredigeerd, tot een geheel geprobeerd samen te brengen. We hebben er nooit meer dan drie zetels mee gehaald, maar dat doet er misschien ook niet zoveel toe. Ik heb weleens gezegd: 'Ik kan niet zo heel veel dingen, maar wat ik in elk

geval wel kan, is woordjes in een enigszins zinvolle volgorde achter elkaar zetten'. Bij de ChristenUnie wordt dat overigens betwijfeld." Vervolgens worden de interviewers ongemerkt het rijk der 'propjes' ingeleid.

HAAGSE PROPJES

De herkomst van de propjes is al vaker beschreven, maar twee belangrijke inspiratiebronnen zijn wel ds. J.T. Doornenbal en ene heer Wiegel. Deze roemruchte VVD'er kon na de 'nacht van Wiegel' natuurlijk niet al te opvallend in een SGP-lifblad worden geprezen, maar in een opiniërende rubriek als 'Haagse propjes' werd daarvoor een ruimer podium geboden. De proppenschieter spreekt zo enthousiast over deze inspiratiebronnen dat ook onze lezers er niet vreemd van moeten opkijken als een naam als Wiegel – een man die nu zijn persoonlijke vriend is geworden – niet voor het laatst wordt genoemd... Maar ja, de propjes raken op. Wie helpt hem uit de brand?

OP DE PROPPEN

"Ik hoop nog een boek te gaan schrijven", heeft Menno ons herhaaldelijk toevertrouwd. Dus, alle vragen over hoogte- en dieptepunten zal hij niet uittentreuren gaan beantwoorden. Bij elk interview in deze afscheidperiode komen er weer nieuwe anekdotes op de propjes.

Desgevraagd wil hij er nog wel op ingaan als het wat persónlijkere ervaringen betreft, want dat de omwenteling in de tijd van Fortuyn een ingrijpend moment was, zal niemand verbazen. Nee, dichterbij huis raakt het vooral als er interne onrust ontstaat. "Het is een politieke wetmatigheid: als er interne ruzie is, leidt dat tot verlies. En die schade werd ook geleden, want in 1994 verloren we onze derde zetel, terwijl iedereen dacht dat de SGP wel een 'abonnement' had op de drie zetels. Maar het is niet alleen het electorale verlies dat pijn doet. Ook je geloofwaardigheid wordt erdoor ondergraven. Dat raakt onze partij nog eens extra."

KAPOTTE MENSEN

"Nóg persoonlijker heb ik de pijn gevoeld in de tijd van de mond-en-klauwzeercrisis (MKZ) in 2001. Bas van der Vlies en ik waren beiden dierenliefhebbers. Hij had her en der in de partij laten weten: 'als je nu getroffen en in je omgeving hebt, laat het ons dan weten. Dan bel ik ze op.' Dat waren een soort pastorale gesprekken - héél moeilijke gesprekken. 300.000 dieren zijn geruimd en dat om economische redenen. Het vlees mocht niet meer geëxporteerd worden. Brussel had dat gedictieerd. Ik heb toen uit naam van Van der Vlies nog een vlammend artikel in de kranten geschreven, dat het een grote schande is en een aanklacht tegen de mensheid.

We zijn ook op bedrijfsbezoeken geweest. Ik kan me nog een zo'n bezoek herinneren aan een boerderij in oost-Gelderland waar een in meer dan 100 jaar zorgvuldig opgebouwd familiebedrijf net geruimd was... Je hoort mensen weleens zeggen dat ze ergens 'kapot' van zijn. Nou, daar heb ik 'kapotte' mensen gezien. Die beelden zie ik nóg."

LIEVE ACHTERBAN

Naast de persoonlijk pijnlijke herinneringen zijn er ook de onbetaalbaar mooie momenten. "Mijn beste herinneringen bewaar ik aan de rondleidingen. Daar ben ik nou echt dankbaar voor: de liefde voor de partij, de dankbare, oprecht geïnteresseerde en vaak bescheiden houding van mensen. We hebben zo'n trouwe, zo'n loyale en lieve achterban! Ik weet dat er etters tussen kunnen zitten, maar die geven zich kennelijk niet op voor de rondleidingen.

Ook het rondleiden van jongeren gaf veel voldoening en waardering, al moest je dat vaak wel uit andere woorden afleiden. Als je woorden hoorde als 'stoer', 'gaaf', 'vet', 'chill',

'ziek'/'sick' of 'kapot...' (vroeger kende ik er meer), dan wist je: dat zit goed."

DANKBAARHEID

Over dankbaarheid gesproken... We leven in de tijd van dankdag. "Als er één reden heeft om dankbaar te zijn - ondanks en dankzij alles - dan ben ik het toch wel. Daar ligt heel veel in, maar als ik nu terugkijk, kan ik dat niet ontkennen. En het klinkt wellicht onlogisch, maar ik voel ook voor de toekomst al wel 'dankbaarheid', want de toekomst ligt niet in onze hand. Ik zie uit naar de dankdag, maar ik zie er ook een beetje tegenop, omdat er dan zo ontzettend veel opborrelt."

AFSCHEID

Het afscheidnemen is al een tijd terug begonnen. "Alle werkkamers (dertien in totaal) ben ik nog eens langsgedaan, vlak voordat we moesten verhuizen. Het Binnenhof was een dierbare plek."

"Innerlijk heb ik onlangs al afscheid genomen van Den Haag. Ik zat hier op de zevende verdieping op een avond te werken toen het laatste licht doofde boven de Noordzee. Dan ligt daar de stad waar je 40 jaar met lief en leed hebt rondgelopen, waar álles ligt... Ja, dan wordt het je even te veel, maar ook dat was goed. Na een half uur heb ik de speech voor Chris, waar ik mee bezig was, afgerond. Dat moment zal ik niet snel vergeten. Niet omdat het licht zo mooi was, maar het beeld van het dovende licht aan de einder. Dan wordt de sluier even iets verder opgetrokken. 40 jaar. Ja, dat was bijzonder."

"Het is weleens door me heen geschoten toen ik hier zat te mijmeren: wat als de bazuinen nu plotseling gaan klinken, terwijl ik hier uitkijk over de stad. Dat zou wat zijn!" ◀

EXCLUSIEF IN HOUT SINDS 1923

Kozijnen

Deuren

Maatwerk

Rhenen | de-grebbe.nl

Techno West Services

Heftrucks • Verreikers • Terminaltrekkers • Hoogwerkers

**VERKOOP
VERHUUR
ONDERHOUD**

Weihoek 6 | 4416 PX Kruiningen
0113 312 186 | verkoop@technowestservices.nl

www.technowestservices.nl

DOOR CHRIS STOFFER
PARTIJLEIDER SGP

BLIJ MET DE SPOEDWETROUTE

De eerste begrotingen van het nieuwe kabinet zijn in behandeling tijdens het schrijven van dit artikel. Een kabinet waarmee het tot nu toe niet saai is. Iedere week en geregeld meermalen per week komen er verrassingen naar buiten.

Het onderwerp dat de meeste aandacht trekt zijn de vorderingen omtrent de asielmaatregelen. Sinds de Algemene Politieke Beschouwingen van september is de grote vraag: wordt het noodwetgeving of wordt het spoedwetgeving.

Nu zal het de meeste Nederlanders niet zoveel uitmaken. Als men asielmaatregelen wil om de asielstroom in te perken, dan het liefst zo snel mogelijk. Als men geen inperking wil van de asielstroom, dan heeft men het liefst dat de wetgeving met betrekking tot de asielmaatregelen de eindstreep niet haalt.

INPERKING ASIELSTROOM

De SGP is al jaren helder: wij willen een inperking van de asielstroom. Omdat onze jonge mensen niet meer aan een woning komen. Omdat het onderwijs het niet aan kan. Omdat de zorg het niet aankan. Nederland is, op Malta na, het dichtstbevolkte land van Europa. In ons land is ruimte voor echte vluchtelingen, die hun leven niet zeker zijn. En dan

heeft het onze voorkeur om hier mensen op te vangen die vanwege hun christelijk geloof worden vervolgd. De aantallen moeten echter niet onbeperkt zijn. Als de problemen in het land van herkomst zijn opgelost, dan moeten mensen bij voorkeur ook weer terug, zodat ze voor zichzelf en voor dat land van herkomst een toekomst op kunnen bouwen.

SPOEDWETGEVING

Inmiddels is de kogel door de kerk. Net voor het herfstreces is duidelijk geworden dat het kabinet kiest voor spoedwetgeving. Wij zijn daar blij mee. Het is de zuiverste route, omdat de wetgeving eerst in het parlement wordt behandeld en pas daarna van kracht wordt.

HARTELIJK DANK, MENNO!

Op de SGP-burelen was het de afgelopen weken ook spannend. Na ruim 40 jaar trouwe dienst neemt onze Menno de Bruyne afscheid. Het is haast niet voor te stellen: een SGP-fractie zonder Menno. Dat vinden niet alleen wij, dat vindt ook

de buitenwereld. Velen zijn de afgelopen weken langs geweest om nog een laatste gesprek met Menno te hebben. Heel bijzonder was het moment op dinsdag 22 oktober bij aanvang van de plenaire vergadering. Bij hoge uitzondering werd afscheid genomen van Menno in de plenaire zaal. Dat gebeurt nagenoeg nooit bij een persoon die geen Kamerlid is. De lange roffel op de bankjes tekende de waardering die er bij vriend en vijand is voor de wijze waarop Menno de SGP, maar zeker ook het parlement in de volle breedte heeft gediend.

Op verschillende momenten zal nog afscheid van Menno worden genomen. Gelukkig is Menno niet helemaal weg. De befaamde rondleidingen en Banier-bijdragen blijven voorlopig. Vanaf deze plaats willen we Menno hartelijk dankzeggen voor de vriendschap, voor het vele werk voor de fractie en voor zijn inzet om de staatkundig gereformeerde beginselen tot uiting te brengen in het parlement. ◀

Een actueel overzicht van het Haagse werk van de SGP. Als eerste op de hoogte zijn?
Volg ons dan ook op sociale media en bekijk elke vrijdag het nieuwe SGP-Weekjournaal.

Samidoun niet welkom in Nederland

Organisaties als Samidoun, die antisemitisme verspreiden en terreur verheerlijken, horen niet thuis in de Nederlandse rechtsstaat. De motie van SGP-Kamerlid Diederik van Dijk en JA21 die het kabinet oproept om Samidoun op de nationale sanctielijst terrorisme te plaatsen werd op 8 oktober aangenomen door een meerderheid van de Tweede Kamer. ◀

Een Bijbel van onschatbare waarde

Tijdens het begrotingsdebat van Algemene Zaken overhandigde Chris Stoffer een Bijbel aan premier Schoof. Toen de Kamervoorzitter aangaf dat dit 'cadeau' in het geschenkenregister van de Kamer opgenomen moest worden zei Stoffer: "Zet er maar bij: van onschatbare waarde". ◀

Herdenking 7 oktober

Op maandag 7 oktober kleurde de Dam in Amsterdam blauw-wit met een enorme Israëlische vlag. Tijdens de bijeenkomst waar naast Chris Stoffer ook Opperrabbijn Jacobs sprak, werden de slachtoffers herdacht die op 7 oktober 2023 op een gruwelijke wijze werden vermoord door Hamas. ◀

Een oude opgeblazen proefballon

Tijdens de begrotingsbehandeling van Binnenlandse Zaken pleitte Silvio Erkens (VVD) voor een kiesdrempel om zo versplintering tegen te gaan. Terwijl het probleem vooral is dat kiezers niet tevreden zijn met het beleid van de grote partijen en er daarom kleinere partijen bestaan. Erkens diende een motie in. Wat bleek bij de stemmingen? Het plan van de VVD werd door geen enkele andere partij gesteund, daarmee is er - gelukkig - geen draagvlak voor dit slechte idee! ◀

Algemene Politieke Beschouwingen EK

In de Eerste Kamer vonden op 8 oktober de Algemene Beschouwingen plaats. De bijdrage van SGP-senator Peter Schalk stond in het teken van stilte. Ook sprak hij premier Schoof onder andere aan op de stijgende abortuscijfers. ◀

Afscheid Menno

De trouwe dienst van onze gewaardeerde collega Menno zit er na ruim veertig jaar op. Hij verlaat het Haagse en gaat in Friesland genieten van zijn welverdiende pensioen. Ook Kamer voorzitter Bosma besteedde aandacht aan het vertrek van Menno de Bruyne. Gelukkig kunt u in de Banier nog wel genieten van zijn geschreven stukjes. Menno, tot ziens! ◀

JB

Vijfprongweg 5
6733 JH Weterom

06-11989213

www.jbdakenwand.nl

**DAK &
WAND**

DAK EN WAND BEPLATING VOOR RENOVATIE EN NIEUWBOUW

**elke kast
op maat**

WIM VAN WOLFSWINKEL

*Bezoek onze
showroom voor
inspiratie en
advies.*

Barneveld • 0342 42 34 04 • elkekastopmaat.nl

Op zoek naar een **architect?**

Maak kennis met Architectenbureau **BORN** BV BNA!

Een veelzijdig bureau dat oplossingsgericht denkt en werkt. Goed luisteren naar de wensen van onze opdrachtgevers en het respecteren van de financiële kaders is voor ons vanzelfsprekend. Onze passie is om alle wensen op een creatieve en aansprekende wijze te vertalen in realiteit. Tot op detailniveau! We hebben veel ervaring met onder meer kerkbouw, scholenbouw, woningbouw, utiliteitsbouw en de zorgsector. En mogen werken aan inspirerende projecten in heel Nederland.

0187-482466 | info@bornarchitecten.nl
www.bornarchitecten.nl

Eigen schuld

Het was werkelijk een inspirerende bestuurdersconferentie op 4 en 5 oktober in Leusden. Met als titel "Eigen schuld... dikke verantwoordelijkheid" werden we meegenomen naar de rafelranden van Nederland. Armoede, schulden en jeugdproblematiek. Veel erger dan we dachten.

Dit soort conferenties worden jaarlijks georganiseerd door onze actieve bestuurdersvereniging, de BSV. Onder leiding van een betrokken bestuur met als voorzitter Evert Jan Nieuwenhuis, burgemeester van Waddinxveen. Ze zijn bedoeld voor onder andere raadsleden, wethouders en burgemeesters. De thema's zijn altijd leerzaam en van de onderlinge gesprekken krijgen de deelnemers geen genoeg. Dus... van harte aanbevolen bij BSV-leden!

WIST U...?

Prof. Nadja Jungmann, bijzonder hoogleraar in Amsterdam op het gebied van sociale zekerheid, armoedebestrijding en schuldhulpverlening, nam ons mee in de wetenschappelijke cijfers over hoe het erbij staat in Nederland. Dat viel niet mee. We schrokken. Wist u dat in ons rijke Nederland een derde van de huishoudens moeilijk rond kan komen? ...dat een vijfde van de huishoudens met deurwaarders te maken heeft? ...dat ongeveer 700.000 huishoudens met schuldenproblematiek te maken heeft en dat daarvan nog geen 5% uitzicht heeft op een schuldenvrije toekomst? ...dat chronische geldzorgen veel stress geven, impact hebben op ons denken, doen en onze gezondheid? ...dat

kinderen van deze huishoudens slechter scoren op school?

Nogmaals, we schrokken, maar onze wethouders en raadsleden herkenden dit grote probleem. Prof. Jungmann belichtte ook de psychologische kant. Vanaf de zijlijn zeg je al gauw algemeenheden: ze moeten maar eens gaan werken, niet van die dure spullen kopen en nog meer van die opmerkingen waaruit blijkt dat we de problematiek niet kennen. Want die jongen uit een bijstandsgezin, die soms opmerkingen krijgt over zijn simpele T-shirt in de winter, heeft eenvoudig geen geld voor iets anders. Die bijstandsmoeder met een kind moet wekelijks kiezen tussen een beetje schuld afbetalen of haar kind te eten geven. Dan kies je voor je kind, maar de schuld loopt op. Wat een ellende, meestal gepaard met grote eenzaamheid!

Ik bedacht dat dit onze achterban niet zo lijkt te treffen. Natuurlijk is daar ook verborgen armoede, maar dat wordt meestal onderkend door de diaconie van de kerk. Dat is een zegen voor deze mensen. Na dit indrukwekkende verhaal vertelde majoor Robert Paul Fennema van het Leger des Heils hoe het 'leger' probeert iets te doen voor deze mensen

aan de rafelranden. De workshops pasten er naadloos bij.

Ds. W.J. van Gent hield ons voor wat de Bijbel over deze problematiek zegt. Uitgangspunt was het sabbatsgebod uit Deuteronomium 5. Dit vierde gebod heeft een diepere laag dan we meestal denken. Het gaat allereerst over het heiligen van Gods dag, maar hier wordt ook nadrukkelijk gewezen dat dit ook de dienstknecht en de dienstmaagd gold. Dat betekende dat Israël moest gedenken dat ze allemaal dienstknecht geweest waren in Egypte, lijdend onder armoede, honger en bijzonder moeilijke omstandigheden. God had hen daaruit geleid. Schuld kon zelfs kwijtgescholden worden met het jubeljaar. Daarom: heb aandacht voor de zwakken in de samenleving! Hier blijkt dat de SGP een Bron heeft waaruit zij kan putten voor goed armoedebeleid. Hebt uw naaste lief is niet voor niets een tweede hoofdbod. Inderdaad... een grote verantwoordelijkheid voor de SGP. Het was een richtinggevende conferentie! ◀

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Christus als hovenier

Zij dacht dat het de hovenier was. Joh. 20:15

Eén Rembrandt kende als kind ik goed:

de Christus met de grote hoed

wandelend in de ochtendstond.

En, naar erbij geschreven stond:

Hij was een hovenier.

En nóg laat ik mijn tranen gaan

als in de gaarde ik Hem zie staan,

en - wat terzijde - in stille schrik

die éne, zij die dacht als ik:

Het was de hovenier.

O kinderdroom van groen en goud -

géén die ontnam wat ik behoud.

De laatste hoven naderen schier

en ijler wordt de ochtend hier.

Hij is de hovenier.

Ida Gerhardt, *De Hovenier*, Amsterdam, 1961

Verblijden met een gedicht

**22 oktober 2024, 15.15 uur,
plenaire zaal Tweede Kamer.
Aan het woord is
Kamervoorzitter Bosma:**

"Aan de orde is: het afscheid van Menno de Bruyne, die 40 jaar excelleerde op het Binnenhof en ook nog even hier (het tijdelijke onderkomen van de Kamer, red.). Officieel was hij natuurlijk fractievoorzitter van de SGP, maar hij heeft al die jaren natuurlijk ook gefunctioneerd als wandelende encyclopedie van de Kamer, de vraagbaak op het gebied van elke vraag inzake de parlementaire democratie: de omgevallen boekenkast, inzake de Staten-Generaal, of de geschiedenis van het Binnenhof. Kennis die hij tentoonspreidt bij zijn legendarische rondleidingen. Daarnaast is Menno natuurlijk ook een stijlicoon, ook vandaag weer; met zijn tweedjasjes, ribbroeken en Britse petten... zo weggelopen uit het Britse parlement. Over twee weken is het officiële afscheid, Menno, maar nu even kort dit: vanaf volgende week ga je 'ont-Hagen' (zoals je het zelf noemt) in Friesland. Je gaat afkicken. Jij, als geboren Zeeuw, gaat het nog moeilijk krijgen. (...) Het ga je goed, Menno!"

De Kamervoorzitter moet een eind maken aan het aanhoudende, waarderende geroffel op de Kamerbankjes.

CHRISTUS ALS HOVENIER

Dat Menno juist onder deze Kamervoorzitter afscheid neemt, heeft

als voordeel dat een gezamenlijke liefde kan worden ingezet bij het afscheidswoord. Kamervoorzitter Bosma begint elke parlamentsdag namelijk met een gedicht uit de Nederlandse literatuur. Bij Menno dacht hij daarmee ook aan het juiste adres te zijn. "Of ik je kon verblijden met een gedicht, was gister mijn vraag. Het antwoord luidde 'ja'. Dat werd het gedicht *Christus als hovenier* van Ida Gerhardt."

De Bijbelse geschiedenis van Christus' verschijning aan Maria Magdalena wordt verkondigd in de Evangeliebeschrijving van Johannes. De Evangelieboodschap van de Opgestane wordt in 1638 verbeeld door Rembrandt van Rijn. De beleving van Ida Gerhardt, die zij weerspiegeld zag in Rembrandts Maria Magdalena, wordt verbeeld in het gedicht *Christus als hovenier*.

Menno's wens om Christus' naam blijvend in het Nederlandse parlement te laten klinken, komt tot uitdrukking in het laten voordragen van deze dichterlijke vertolking. Zo eindigt een loopbaan met de Oorsprong aller dingen. Zo begint een nieuwe levensfase met het getuigenis dat de tweede Adam is opgestaan uit de doden en het uitzien dat Hij ook in de 'laatste hoven' verrassend aanwezig zal zijn.

CHRISTUS NAAM GENOEMD

Je hoeft geen groot Mennokenner te zijn om aan zijn gezicht te kunnen zien dat de

zorgvuldig gekozen woorden en de tussenliggende onuitgesproken zaken hem in dit moment van afscheid raken. In het SGP-weekjournaal zegt hij zelf waarom hij juist dit gedicht heeft gekozen: "Omdat het een heel mooi gedicht is en ook een heel mooi getuigenis. Bij dat gedicht herinner ik me ook dingen die voor mij heel wezenlijk zijn geweest en *nóg wezenlijk* zijn in mijn leven. Ik vond het heel mooi dat Kamervoorzitter Martin Bosma het voor wilde lezen, want het was ook een christelijk getuigenis, waar Christus naam uitdrukkelijk genoemd is. Ja,... een mooier afscheid kun je dan niet hebben."

DE ROL VAN HET GELOOF

Omdat het geloof zo'n duidelijke motivatie is, wordt hem in hetzelfde weekjournaal ook gevraagd naar de rol van het christelijk geloof in de 40 arbeidsjaren bij de SGP.

"Het belangrijkste wat de SGP in het parlement moet blijven doen, is het Woord uitdragen, verwijzen naar de dingen die belangrijker zijn dan politiek en die boven ons uitgaan. Dáár draait het in dit leven om; voorbereiding op dat wat gaat komen. Ja, dát is het hart van ons verhaal. Als dat verloren gaat, mogen ze de tent wat mij betreft wel sluiten." ◀

SJON VAN DER REE DOOLAARD

Adieu Menno!

We weten het: aan alles in dit ondermaanse komt een einde... En dat er ook ééns een moment zou aanbreken, waarop Menno zou afzwaaien, kan dan ook moeilijk een verrassing heten. En toch is het moeilijk te bevatten, juist door die lange duur en die zichtbare en hoorbare aanwezigheid van Menno al die jaren. Menno is niet zomaar een medewerker die komt en weer gaat. Hij hóórt gewoon bij de SGP.

DOOR KEES VAN DER STAAIJ

OUD-PARTIJLEIDER EN COLLEGA VAN MENNO (1998-2023)

Niet voor niets is Menno vraagbaak genoemd, wandelende encyclopedie. Natuurlijk, tegenwoordig kun je heel veel digitaal opzoeken. Heel wat anders dan in het papieren tijdperk waarin Menno begon. Maar toch heeft het meerwaarde iets uit de mond van Menno te horen, compleet met smakelijke anekdotes. En bovendien is het veel makkelijker zoeken in de parlementaire geschiedenis als je van Menno begrepen hebt wat er te vinden is.

MENNO IN ACTIE

Zoals bij ieder mens, zie je bij Menno ook duidelijk terug dat hij floreert als hij mag doen waar hij goed in is en waar hij blij van wordt: rondleidingen! Iemand die een rondleiding van Menno heeft gekregen in de Tweede Kamer, vergeet dat nooit meer. Sprankelend, humoristisch, leerzaam. Heel wat jongeren hebben van Menno op een bijzondere manier meegekregen waar het in democratie en rechtsstaat om gaat. Als hij van rumoerige jongeren in de wandelgangen klaagzangen had aangehoord over het geklets in Den Haag, was het Menno's tijd in actie te komen. Dat gebeurde in de oude, prachtige Handelingenkamer, waar Menno ze de fraai uitgevoerde boeken liet zien met de 'Handelingen', de woordelijke verslagen van de Kamervergaderingen. Dan wees zijn vinger op het gapende gat, de boekenplank waar een rijtje boeken ontbrak: "Dat waren de oorlogsjaren. Toen moesten we allemaal onze mond

houden van de bezetter.". Dat maakte steevast indruk! Een ongeëvenaard lesje burgerschap.

Vraagbaak, voorlichter, rondleider... Maar Menno was meer dan dat alleen. Hij was ook een belangrijk raadsman, voor de partij en de fractie. Dat ging zeker over de communicatie: niet wrijven in een vlek? Of juist de kans pakken om feiten goed op een rij te zetten? Het is altijd goed om te horen hoe Menno erin staat! Juist als het lastig werd, leeft Menno op.

GEWONE TAAL

Menno op zijn best, die zie je ook steeds terug in campagnetijd. De advertenties in de bladen. Met mooie taal de boodschap van de SGP helder neerzetten, dáár blinkt hij in uit. Geen beleidsjargon, maar gewonemensentaal. Niet alleen het verstand tevredenstellen, maar ook het hart raken. Zeker, de deadline is weer minder zijn ding, maar dat past ook bij een creatieve geest als hij is. En uiteindelijk komt het altijd goed.

GEWOON MENNO

Welke typering je ook op Menno wilt plakken, uiteindelijk krijg je hem nooit helemaal in een vakje gepast. En juist dat is ook zijn charme. Menno is gewoon Menno. Juist zo groeit ook verbondenheid, vriendschap. Tallozen Binnenhofbewoners en bezoekers kunnen erover meepraten. En juist als iemand zelf last heeft van de rafelranden in het leven, als er moeite te dragen zijn, staat de sensor van Menno op

scherp om een passend woord te delen van hart tot hart.

GODSREGERING

Want, vergis je niet. Zijn kleurrijke voorkomen en grappen en grollen betekenen absoluut niet dat de Bijbelse ernst van de SGP-boodschap bij hem geen wortel heeft geschoten. Het tegendeel is waar: als geen ander getuigt hij er graag van: dat dwars door alles heen God regeert.

Daarom zeg ik tot slot graag op zijn Menno's: adieu! Niet zomaar gedacht, met een diepe buiging, maar dit woord van gelovige diepte: a Dieu. Onder Zijn hoede wens ik jou, Menno, met allen met wie je je verbonden weet, Gods rijke zegen toe! ◀

Waarde gaat over meer dan geld

Wij volgen op de voet ontwikkelingen voor non-profit organisaties en het mkb. Dat levert inzichten op die voor uw organisatie van waarde zijn.

Onze 9 vestigingen zijn bereikbaar via:

0343 41 59 40

info@vanreeacc.nl

vanreeaccountants.nl

SGV
Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u donateur van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden. Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
voorlichting@gemoedsbezwaarden.nl

Quiks
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT POTATOES

Vers verpakt

Vorgebakken

Vorgekookt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, **T** +31 (0)73 599 20 93, **E** info@quiks.nl

Quiks
FRESH POTATOES

Quiks
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

**sgp.nl/
actie**

Tijd voor elkaar

Kent u een familielid, vriend of buur die zich misschien eenzaam voelt? Ruim de helft van de Nederlanders ervaart regelmatig eenzaamheid. Daarom lanceert de SGP de najaarsactie 'Tijd voor Elkaar'.

We moedigen jullie aan om bij elkaar op de koffie te gaan. Want een klein gebaar kan een groot verschil maken.

Om dit te stimuleren, geven we gratis koffiepakketten weg! Bestel nu uw gratis koffiepakket op www.sgp.nl/actie en geniet samen van heerlijke koffie en betekenisvolle gesprekken!

Pakket bevat:

- 2x koffie, inclusief melk en suiker
- 2x thee
- 2x stroopwafel
- 10x gesprekskaartje
- 1x leuk kaartje

SGP-NAJAARSCONGRES JONGEREN IN DE KNEL

 Vrijdag 29 november 14.00 uur

 Driestar educatief, Gouda

SPREKERS

Cijfers laten zien dat inmiddels ruim een op de drie jongeren mentale problemen heeft. Hoe komt dit en hoe pakken we het probleem aan?

Esther van Fenema
psychiater

Freek Zwanenberg
mediapedagoog

Bernard van den Belt
SGP-wethouder Kampen

Chris Stoffer
Partijleider SGP

Toegang gratis. Inclusief workshops en diner.
Meld je nu aan via de link!

sgp.nl/najaarscongres

**13
nov**

**SGP
NEXT**

Abortus: taboe?!

Netwerkbijeenkomst

 19:45 uur

 Den Haag

Meld je aan!

CONTRIBUTIEVERHOOGING

Op de afgelopen partijdag is besloten de ledencontributie de komende jaren in vier stappen te verhogen. Het uitgangspunt van het hoofdbestuur is om de contributie zo laag mogelijk te houden. De afgelopen tien jaar heeft er geen contributieverhoging plaatsgevonden, ondanks dat er ook jaren waren met een negatief resultaat. Dit kon worden gedekt uit de algemene reserve. Op alle terreinen zien we echter dat mede vanwege de inflatie de kosten toenemen. Ook stelt de overheid in toenemende mate eisen op het gebied van financiële verantwoording en informatiebeveiliging, wat extra kosten met zich meebrengt.

Daarom is besloten de contributie voor het jaar 2025 te verhogen van € 26,50 naar € 29,75. Een deel van de verhoging komt ten goede aan de lokale en provinciale afdelingen. Deze contributie geldt voor leden die zijn aangesloten bij een afdeling. Plaatselijke kiesverenigingen (pkv) bepalen zelf de hoogte van hun contributie.

De Banier blijft u tien keer per jaar gratis ontvangen. Ten opzichte van andere politieke partijen blijft de contributie van de SGP laag. De meeste leden van andere politieke partijen betalen een contributie tussen de € 40 en € 80. Mede dankzij uw financiële bijdrage kan de SGP politiek bedrijven bij een open Bijbel en die boodschap blijven uitdragen in de samenleving. In het licht hiervan rekenen we op uw begrip voor deze contributieverhoging. In het bijzonder vragen we ook om uw gebed voor het werk van onze partij.

Afscheidsreceptie Menno de Bruyne

"Is het mogelijk om afscheid te nemen van Menno de Bruyne?"
Die vraag horen we regelmatig. Het antwoord is: ja.

De dag van de partijdag, 24 mei 2025, is daarvoor een uitgelezen moment. Bij dezen alvast een aankondiging, zodat u het in uw agenda kunt zetten.

Menno de Bruyne was dan wel geen volksvertegenwoordiger, maar wel een SGP-vertegenwoordiger bij het volk. Nu hij zijn laatste 'Haagse propje' vandaag verschieft, heeft hij zijn handen vrij om u en jou de hand te drukken.

Van de redactie

Een nieuwe editie van De Banier staat gepland om te verschijnen op donderdag 12 december. De kopijdatum daarvoor is maandag 25 november. De daaropvolgende uitgave staat gepland voor donderdag 30 januari.

NB: voor alle in dit blad genoemde data en verwijzingen naar de toekomst geldt de voorwaarde van Jakobus: 'Deo volente'.

BEELDVERANTWOORDING

Pagina 1, 6-9, 12c/d, 25c/d, 27, 28c/d en 29: beeld
Cees van der Wal Fotografie

Pagina 13c/d, 18 en 28a, Afscheid Menno: beeld Dirk Hol

Pagina 12/13, Overhandiging Bijbel: beeld Phil Nijhuis Fotografie

De redactie heeft geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal zo veel mogelijk te regelen. Als u meent dat uw materiaal onterecht is gebruikt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen via debanier@sgp.nl.

AGENDA

DONDERDAG 14 NOVEMBER

Bijeenkomst SGP Zuidplas

'Waterproblematiek'

Corné Verduijn en Jan Willem Schuurman

20.00 uur

Moerkapelle, Bredeweg 59, geb. Erfgoed

VRIJDAG 15 NOVEMBER

Openbare bijeenkomst SGP Barneveld

'LEVEN, beschermd of bedreigd!?'

D.J.H. van Dijk (Tweede Kamer)

K. van Helden (Kies Leven)

19.30 uur

Barneveld, Lunterseweg 94, Van Lodenstein College

WOENSDAG 27 NOVEMBER

Tijdrede SGP Ede

Ds. H. Roelofsen (HHK Gameren)

19.30 uur | Schaapsweg 75 Ede, geb. OGG

DINSDAG 3 DECEMBER

Tijdrede SGP Tholen

Ds. J. van Rijswijk

19.30 uur | Tholen, Ds. G.H. Kerstenstraat 2, geb. GG

DINSDAG 10 DECEMBER

Netwerkbijeenkomst SGP Ede

'Rentmeesterschap en duurzame inzetbaarheid in de praktijk'

Inloop om 16.00 en om 17.30 uur

Ede, Kade 5b, Road2Work

DINSDAG 11 FEBRUARI 2025

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. A. Verschuure

19.30 uur | Lunteren, De Haverkamp 1, Bethelkerk

WOENSDAG 19 FEBRUARI 2025

Tijdrede SGP Waddinxveen

Ds. G.W.S. Mulder

Waddinxveen, Kerkweg-Oost 232, Brugkerk

ZATERDAG 21 JUNI 2025

SGP-familiedag Apenheul

Apeldoorn

Menno in woord en beeld

Menno de Bruyne is een beeldend verteller. Bij zijn afscheid kun je stuiten op alleen al honderden Banierbijdragen. In dit overzicht beperken we ons tot een kleine bloemlezing uit zijn beroemdste rubriek: Haagse propjes. En, omdat een beeld soms ook meer kan zeggen dan 1.000 woorden, volgt hier ook een kijkje in het beeldarchief. Sinds het jaar dat fotograaf Cees van der Wal voor de SGP ging fotograferen (2011), is het aantal goede beelden overigens rap toegenomen.

SJON VAN DER REE DOOLAARD

"De Banier krijgt een nieuwe rubriek: Haagse propjes. Even is overwogen de rubriek Haagse hopjes te noemen, vernoemd naar de bekende Haagse lekkernij, maar omdat de inhoud niet altijd zo zoet zal smaken als hopjes is gekozen voor propjes."

(JUNI 1999)

"Vanuit zijn venster kijkt de minister uit over een paar weilanden met soms wat schapen en een paar koeien. Laatst, toen ik er op een ochtend vroeg voorbijfietste, stonden die koebeesten allemaal aan de rand van de sloot - hun argeloze prachtkoppen stuk voor stuk in de richting van Brinkhorsts aan de overkant van de straat gelegen riantte optrekje. En loeien dat ze deden! Als uit één bek klonk het: 'Boeoeoeoeoeoeoe'. Inwendig gnuivend peddelde ik verder. Dat was nou eens een waarheid als - inderdaad - een koe."

(AUGUSTUS 2001)

"Dat 'beste paard', geachte lezers, is onze fractievoorzitter, ir. Van der Vlies. Uiteraard zal hijzelf deze betiteling niet graag tot de zijne maken. Niet alleen omdat hij zich niet direct zal herkennen in het woord 'beste', maar, naar ik vermoed, nog minder in de aanduiding paard."

(DECEMBER 2002)

"Ben ik even blij dat ik een moeder had die als ik uit school kwam wél een glas chocomelk of een kop koffie voor me neer zette. (...) M'n moeder heeft nooit doorgeleerd voor staatssecretaris en weet dus vast niet het naadje van de kous over emancipatie, maar van wat een kind wil en een moeder kan betekenen, had en heeft zij heel wat meer verstand dan de staatssecretaris."

(APRIL 2002)

"Wie schiet, moet de prop verwachten. Daar ben ik intussen wel achter."

(DECEMBER 2006)

"M'n Turkse vriendin heeft een SGP-campagnebijeenkomst bijgewoond. (...) Bij het Wilhelmus keek ik onopvallend hoe ze het ervan af zou brengen. En? De inburgeringscursus is waarlijk niet voor niets geweest. (...) Een gevoel van nationale trots overviel me toen ze zachtjes, maar (...) hoorbaar meezong. (...) Alleen dacht ik even dat het mis ging. Ik meende te horen: 'De su-hu-hu-hu-hul-tan van Turkije, heb ik altijd geëerd'. 'k Heb er haar in de trein maar niet op aangesproken..."

(JUNI 2010)

VAN DEN BERG

verzekeringen

'passend
advies
voor
ZZP-ers'

'eerlijk advies
voor particulieren'

'duidelijk
advies
voor het
MKB'

VERZEKERINGEN VOOR

ZZP

PARTICULIEREN

MKB

Zuiderzeestraatweg 135c - 3849 AC Hierden - T 0341 - 45 13 60, Stakenbergweg 154 - 8075 RB Elspeet - M 06 - 51 15 75 52
herman@kantoorvandenbergh.nl - kantoorvandenbergh.nl

Eén dag in de week les geven?

**Combineer je vaste baan
met nieuwe ervaringen!**

Combineer werk en gezin, met regie over je eigen agenda en kom werken bij JufMeester, de christelijke vervangingspool die vervanging regelt bij meer dan **100 scholen**. Bekijk onze video en neem contact op.

jufmeester.nl

Bekijk onze video!

Scan de QR-code of ga naar
jufmeester.nl/solliciteren

"Ik heb m'n scheermesjes op non-actief gesteld. (...) Na een dag of wat groeiden er baardharen waar een beginnend imam bij zou gaan glimmen (...). Vanwaar deze licht islamitische oprisping? (...) Welnu, de sleutelpositie van de SGP in de Senaat leidde in grote delen van heidens Nederland tot paniek. (...) Het Parool: 'Poldertaliban mag nu meeregeren'. (...) De SGP, dat is de taliban op klompen. En om die bange zieligerds en zielige bangerds enigszins tegemoet te komen besloot ik dus om een baard te laten staan."

(JUNI 2011)

Partijdagbrief: "Het verdwijnen van de overheerlijke lunch (...) Ik aarzel niet om de teloorgang van dit stukje erfgoed te betitelen als barbarij. (...) Het leidde tot onaanvaardbare capriolen op de terugweg. (...) Rijden met in één hand het stuur en in de andere hand een droge krentenbol. Levensgevaarlijk. (...) Na de zoveelste hobbel werd mijn zegsman beloond met zoveel melkspetters (...) dat hij bij de garage óók ruitenwissers heeft laten inbouwen voor de binnenkant."

(APRIL 2011)

"Vroeger werd ik soms geacht om tussen het hoepelen en rolschaatsen door te assisteren bij het kloppen van de matten. (...) Uit eigen ervaring en waarneming kan ik meedelen dat niets zo veel voldoening geeft en zo veel stof doet opwaaien als het kloppen van perzen, berbers en afghanen."

(FEBRUARI 2011)

"Om maar direct man en paard te noemen (...) dat er in de Tweede Kamer ettelijke vreemde snoeshanen rondlopen en misschien ook wel evenzovele driftkickers, wil nog niet zeggen dat het Tweede Kamergebouw diervriendelijk is."

(AUGUSTUS 2012)

“Ik zal ook hier nog eens bewijzen dat ik zo duurzaam ben als een blok beton.”

(DECEMBER 2014)

“Ik heet geen Meneer, maar gewoon Menno.”

(JUNI 2017)

“Er zijn klachten geuit over mijn slechte functioneren. Eerlijk gezegd verbaasde mij dat enigszins. (...) Ik functioneer al jaren niet, en als je niet functioneert kun je dus ook niet slécht functioneren. Toch?”

(OKTOBER 2017)

“De grootste bedreigingen voor de mensheid zijn het coronavirus en het klimaat, gelooft de goegemeente. Maar – om het maar eens niet zo propjesachtig te zeggen: ‘onze hulp is van de Heere, Die hemel en aarde gemaakt heeft, Die trouwe houdt tot in eeuwigheid en Die niet laat varen de werken Zijner handen’.”

(DECEMBER 2020) ◀

Actualiteiten en ontwikkelingen in politiek en samenleving door
Menno de Bruyne, voorlichter Tweede Kamerfractie SGP

Haagse propjes

De oproep om een alternatief te bedenken voor m'n 'Haagse propjes' was niet aan dovemans oren gezegd. Ik heb het geweten. Uit het hele land, maar meer dan bovenmate uit Friesland en Drenthe, werden er suggesties aangereikt voor een nieuwe naam voor mijn rubriek.

Heel vaak hadden de aangedragen ideeën te maken met m'n in de fractiegang beruchte zucht om de ganse dag en in verschillende bewoordingen en toonaarden op zoek te zijn naar iets 'lekkers'. Niet dat de Friese en Drentse raadgevers deze smulpaapkant van me kennen (nóg niet!), maar omdat ze wel proefden dat de naam propjes een subtiele knipoog was naar een Haagse zoetigheid die is vernoemd naar baron Hendrik Hop, diplomaat van de Staten van Holland en groot liefhebber van koffie met veel room en suiker. Net als ik.

ORANJEKOEKEN

Het is dan ook te begrijpen dat mijn meedenkende raadgevers me overlaadden met etens- en drinkenswaren uit Fryslân - figuurlijk helaas, maar toch. Zoals daar zijn: Friese kaatsballen (niet de echte, maar de pepermintvariant), Friese oranjekoeken, Friese dúmkjes of Friese sùkerbôle.

Iemand die veel weet van de politieke geschiedenis van ons land, suggereerde: Het orakel. Best een goeie. Daarmee doelde

hij op de reputatie van mijn goede vriend Hans Wiegel, een van de meest aimabele en onderhoudende personen die ik in Den Haag heb leren kennen.

TAFELEN

Twee keer per jaar kreeg ik, samen met twee bevriende journalisten, het verzoek om samen met hem te dineren in Bistrot Deux La Place in het historische centrum van de Residentie. Dan bespraken we met elkaar -zoals hij het noemde- 'de stand van het land'. We werden daar met alle égards ontvangen en bediend. Altijd aan hetzelfde tafeltje, want monsieur Hans Wiegel koestert goede gewoontes. Toen minister-president Rutte ging tafelen met 'le Président de la République française Emmanuel Macron, kregen ze het 'Hans-Wiegeltafeltje' toebedeeld.

ERELID

Welnu, na zijn actieve jaren in Den Haag als smaakmakend VVD-voorman, werd Wiegel benoemd tot Commissaris van de Koningin in Friesland. "Het mooiste ambt ter wereld," verzekerde hij me meerdere keren. Erelid Wiegel genoot groot gezag in de VVD, bij de *Telegraaf* en daarbuiten. Hij was zich dat terdege bewust en buitte dat uit door zich, als hij dat nodig achtte, nog regelmatig en met zicht- en hoorbaar genoegen te mengen in de Haagse landspolitiek. Hij kreeg er de bijnaam 'het orakel uit Ljouwert' (Leeuwarden) door.

Hij stond voor zijn zaak, ook als hem dat niet altijd door de bobo's binnen zijn eigen VVD in dank werd afgenomen. Ik vermoed dat bij het lezen van deze regelen sommige leden van het partijbestuur, en ook op de burelen van de SGP-fractie in de Residentie, nu enige nervositeit toe kan slaan. Zo van: Menno zal toch hopelijk niet...?

Gelet op mijn renommee binnensKamers zijn die zorgen natuurlijk niet geheel uit de lucht gegrepen. Daarbij komt dat - slechts weinigen weten dat nog - ik mijn allereerste propjes schreef na de 'nacht van Wiegel' waarin hij het tweede paarse kabinet ten val bracht.

Welnu, na ampel beraad ben ik uitgekomen op de naam 'Wiegeltjes'. Als eerbetoon aan een bon-vivant, de man die aan de wieg stond van mijn propjes en, ook toen de druk op hem immens was, trouw bleef aan zijn principes. ◀

"Ik ben me bewust van de consequenties die mijn uitspraken zouden kunnen hebben voor mijn positie. Maar dat is dan maar zo. Ik heb óók zo mijn beginselen!"

Haagse propjes,
januari 2010

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

HULS
ARCHITECTEN

DE ARCHITECT DIE LUISTERT.

We ontwerpen plannen, oplossingen en nieuwe perspectieven voor uw opgave. Om deze te laten voldoen aan de wensen van u, als opdrachtgever, moeten uw wensen onze gedachten worden. Dat doen we door te luisteren. Luisteren naar uw wens, luisteren naar uw bedrijfsproces, luisteren naar u als opdrachtgever.

STAPHORST

HULSARCHITECTEN.NL

Ga voor industriële automatisering naar **Hematech**

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

**Besturings-
systemen
programmeren**

**Verhelpen van
storingen**

**Onderhouden en
optimaliseren**

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

COLOFON

REDACTIE

E debanier@sgp.nl

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofredactie),
J.S. van der Ree Doolaad
(eindredacteur),
M. de Bruyne, mw. W. de Jong
en drs. J.A. Schippers

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

DIRECTEUR PARTIJBUREAU

drs. J.W. van Berkum
E jwvanberkum@sgp.nl

AFDELING COMMUNICATIE

T 010 - 720 07 75
E voorlichting@sgp.nl

BESTUURDERSVERENIGING

E bsv@sgp.nl

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

T 010 - 720 07 85
E wi@sgp.nl

SGP-JONGEREN

T 010 - 720 07 80
E beleidscoördinator@sgpj.nl

EERSTE KAMER

Binnenhof 22, 2513 AA Den Haag
T 070 - 312 92 00
E sgp@eerstekamer.nl

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu
I eurofractie.sgp.nl

SGP INTERNATIONAAL

E internationaal@sgp.nl

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

E finadmin@sgp.nl

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

VORMGEVING

De Groot - grootsgedrukt.nl
I grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden
en tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

Macht

In de politiek gebruiken we het begrip macht. De overheid is ingericht naar de beroemde machtenscheiding van Montesquieu. Zodoende hebben we wetgevende macht, een controlerende macht en een rechterlijke macht. En wij als burgers kennen het woord ook. We hebben niet alleen stemrecht, maar kunnen zelfs stemmen bij volmacht.

ONDERDRUKKING?

Het begrip is nog weleens geproblematiseerd. Macht zou per definitie te maken hebben met onderdrukking en heerszucht. In dat beeld berust de macht vaak bij witte mannen van boven de 50. Je kunt er beter niet mee te maken hebben.

BEVOEGDHEID

Als we het woordenboek erop naslaan, blijkt dat toch niet de gangbare gedachte. Macht moeten we opvatten als: vermogen om iets te doen, bevoegdheid of invloed. Deze betekenissen zijn alle positief. En inderdaad, we zijn voorstander van een constructieve inzet van de macht. En het is geen doel op zichzelf. Laten we wars zijn van pluchekleven, laat staan machtswellust. Daarom maken we met overtuiging gebruik van de parlementaire democratie. Daarbij staan we in onderlinge verhouding. Iemand die over anderen is gesteld, kan zijn macht alleen goed uitoefenen als hij weet wat het is om aan God en mensen onderworpen te zijn.

GEGEVEN

Want alle macht is van God gekregen (Romeinen 13). Hij heeft dit ingesteld om het goede te stimuleren en het kwaad te beteugelen. Dit uitgangspunt vinden we ook in artikel 36 NGB. Macht is afkomstig van 'onze goede God (...) opdat de ongebondenheid der mensen gebonden worde'. Blijkbaar moeten

we dit opvatten als een basisopdracht van de overheid.

Christus heeft ook over macht gesproken. "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde." (Matth. 28:19) Hij heeft van Zijn Vader volmacht ontvangen. Met deze macht regeert Hij alle dingen met het oog op de volmaking van Zijn koninkrijk. Van onszelf zijn we onderworpen aan de zondemacht. Heel de wereld zucht eronder. Het is nodig dat we de geestelijke machten onderkennen. Bent u door genade onderdaan van Christus' rijk? Valt de geestelijke strijd u zwaar? Christus heeft alle vijandelijke macht aan Zich onderworpen. Luther heeft ervan gezongen:

Geen aardse macht begeren wij,
die gaat welras verloren.
Ons staat de sterke Held ter zij,
dien God ons heeft verkoren.
Vraagt gij zijn naam? Zo weet,
dat Hij de Christus heet,
Gods eengeboren Zoon,
verwinnaar van de troon:
de zeeg' is ons beschoren! ◀

DS. G.W.S. MULDER
vicevoorzitter

AANDACHT LAAT *stralen*

Bezoek onze website of één van
onze showrooms voor *inspiratie!*

www.dbkeukens.nl

KEUKENS